

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Irena Lipowicz

Warszawa, 24. II. 2014

I.600.5.2014.AKB

Pan

Rafał Trzaskowski

Minister Administracji i Cyfryzacji

Szanowny Panie Ministrze,

Ochrona praw osób z niepełnosprawnościami stanowi ważne wyzwanie dla współczesnego społeczeństwa i polskiego państwa. Punktem zwrotnym we wskazanym obszarze stała się ratyfikacja *Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych*, wobec której Rzecznik Praw Obywatelskich wykonuje zadania organu odpowiedzialnego za jej promowanie oraz monitorowanie wykonywania zawartych w niej postanowień. Jednym z założeń tego aktu prawnego jest dostosowanie szeregu aspektów przestrzeni publicznej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. W tym kontekście mówi się o dostępności dla osób niepełnosprawnych elementów środowiska fizycznego, środków transportu, informacji i komunikacji, w tym technologii i systemów informacyjno-komunikacyjnych, a także innych usług i urządzeń, które są powszechnie dostępne lub powszechnie zapewniane. Niewątpliwie, publicznym serwisom internetowym, jako istotnym elementom systemu komunikacji organów państwa z obywatelami, należy zapewnić pełną dostępność.

Dnia 11 czerwca 2006 r. w Rydze na konferencji „ICT na rzecz Zintegrowanego Społeczeństwa Informacyjnego” Ministrowie reprezentujący państwa członkowskie Unii Europejskiej podpisali deklarację, w której zobowiązali się zapewnić pełną dostępność wszystkich publicznych witryn internetowych zgodną z wytycznymi konsorcjum W3C

(World Wide Web Consortium). Konsekwencją m. in. tego wydarzenia była deklaracja polskiego Rządu do zapewnienia pełnej dostępności publicznych serwisów internetowych do końca maja 2015 r., co zostało zapisane w § 22 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie *Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych* (Dz. U. z 2012 r., poz. 526).

W związku z powyższym, po przeprowadzeniu badań antydyskryminacyjnych, zdecydowałam się opublikować raport pt. „Dostępność witryn internetowych instytucji publicznych dla osób z niepełnosprawnościami. Analiza i zalecenia”¹. Niniejsze opracowanie jest efektem kompleksowego badania dostępności około 3000 stron internetowych organów administracji publicznej, przeprowadzonego przez Fundację Instytut Rozwoju Regionalnego w ostatnim kwartale 2012 r., a także w lipcu 2013 r. Celem tej publikacji jest weryfikacja stanu dostępności publicznych serwisów internetowych przed ostatecznym terminem ich dostosowania oraz wskazanie najważniejszych wyzwań w tym obszarze.

Dostępność serwisu internetowego można określić jako możliwość korzystania z publikowanych w nim treści jak największej liczbie użytkowników w jak najszerszym zakresie. Dostępna witryna internetowa pozwala na uniwersalne, wygodne i intuicyjne użytkowanie jej zasobów. Dzięki takim rozwiązaniom z treści dostępnych w Internecie mogą korzystać wszystkie osoby tzw. cyfrowo wykluczone: niepełnosprawni sensorycznie (niewidomi, słabowidzący, głusi, słabosłyszący oraz głuchoniewidomi), osoby niepełnosprawne manualnie, intelektualnie, seniorzy, a także osoby niezamożne. **Mimo nieustannego postępu technicznego dla wielu reprezentantów wskazanych powyżej grup informacja i komunikacja są wciąż niedostępne.**

Bardzo zaniepokoiły mnie wnioski płynące z przeprowadzonego badania. Po pierwsze, ani jeden spośród badanych portali internetowych nie był w pełni dostępny dla osób z niepełnosprawnościami oraz innych osób narażonych na wykluczenie cyfrowe. W mojej opinii może być to wynikiem niskiej świadomości

---

¹ *Dostępność witryn internetowych instytucji publicznych dla osób z niepełnosprawnościami. Analiza i zalecenia*, oprac. A. Broniszewska, red. M. Wróblewski, A. Błaszczak, „Zasada Równego Traktowania. Prawo i Praktyka”, nr 11, Biuletyn RPO 2013, nr 9.

pracowników administracji co do obowiązku udostępniania informacji w formach dostosowanych do indywidualnych potrzeb niepełnosprawnych obywateli.

Mając na uwadze, że określony we wskazanym powyżej rozporządzeniu termin upływa już za kilkanaście miesięcy, **konieczne jest podjęcie wzmoczonych działań na rzecz dostosowywania publicznych stron internetowych do standardów WCAG 2.0 i potrzeb osób narażonych na wykluczenie cyfrowe.** Jak wynika z przeprowadzonego badania niezbędne w tym celu jest wzbogacenie wiedzy i kompetencji z zakresu tworzenia, publikowania dostępnych publicznych dokumentów i informacji elektronicznej, a także dostępności i standardu WCAG 2.0 pracowników administracji odpowiedzialnych za funkcjonowanie systemów wymiany informacji oraz serwisów internetowych, m.in. przez zapewnienie im systematycznych szkoleń. Z drugiej zaś strony, potrzebne jest przeprowadzanie regularnych kontroli poziomu dostępności publicznych stron internetowych. Można wykorzystać w tym celu tańsze lub bezpłatne narzędzia internetowe, choć wskazane jest także okresowe zlecenie badania wyspecjalizowanym podmiotom.

Pragnę również podkreślić, że realizacja zasady równego traktowania wymaga, żeby podmioty publiczne, przy udostępnianiu informacji w drodze elektronicznej, każdorazowo brały pod uwagę indywidualne potrzeby osób narażonych na wykluczenie cyfrowe. Jest to zjawisko, które może dotknąć każdego użytkownika Internetu. Konieczność zwiększenia dostępności stron internetowych, a w rezultacie ich pełne dostosowanie do potrzeb osób cyfrowo wykluczonych odnosi się w równej mierze do portali prowadzonych przez organy administracji rządowej, jak i samorządowej. Wydaje się jednak, że dbałość o poprawę dostępności stron lokalnych urzędów i instytucji jest z punktu widzenia obywatela szczególnie istotna, gdyż to głównie w ramach takich serwisów poszukuje on informacji niezbędnych mu w codziennym życiu.

Ministrowi Administracji i Cyfryzacji powierzono obowiązki w zakresie rozwoju społeczeństwa informacyjnego, jak również realizacji zobowiązań międzynarodowych Rzeczypospolitej Polskiej w dziedzinie informatyzacji. Biorąc to pod uwagę, działając na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o *Rzeczniku Praw Obywatelskich* (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.), zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o wyjaśnienie, jakie środki zamierza Pan przedsięwziąć w celu dotrzymania terminu zapewnienia pełnej dostępności publicznych serwisów internetowych. Będę zobowiązana,

gdyby zechciał Pan Minister zapoznać się z treścią przygotowanego przeze mnie raportu, który pozwalam sobie przesłać w załączeniu, a następnie przedstawić swoje stanowisko wobec zaprezentowanych w nim wniosków i zaleceń.

Z poważaniem

Jean Jipou

Załącznik 1